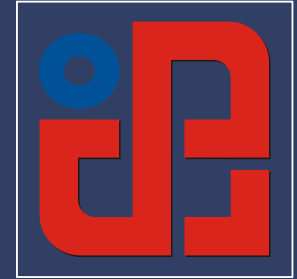

FAKULTET TEHNIČKIH NAUKA
DEPARTMAN ZA PROIZVODNO MAŠINSTVO

PROJEKTOVANJE TEHNOLOŠKIH PROCESA

Vezba 1: Uvod u vežbe i tehnološka dokumentacije

Prof. dr Dejan Lukić

Struktura vežbi iz predmeta PTP

- **Auditorne vežbe**
- **Laboratorijske vežbe**
- **Obavezan grafički rad**
- **Računarske vežbe**

Osnovna literatura:

Udžbenik:

Todić, V.: PROJEKTOVANJE TEHNOLOŠKIH PROCESA

Priručnik:

**Todić, V., Banjac, D.: PROJEKTOVANJE I OPTIMIZACIJA
TEHNOLOŠKIH PROCESA OBRADE**

Ocena znanja (max.broj poena 100)

➤ **Predispitne obaveze**

Prisustvo na predavanjima: **5 bodova**

Prisustvo na vežbama : **5 bodova**

Grafički rad: **20 bodova**
(mora se predati do kraja semestra)

➤ **Završni ispit**

Pismeni deo ispita: **30 bodova**

Kolokvijum 1: **20 bodova**

Kolokvijum 2: **20 bodova**

Sve aktivnosti su obavezne

Dozvoljena su 3 izostanka sa vežbi i 3 izostanka sa predavanja

Potrebno 51 bod za polaganje ispita.

Struktura tehnoloških procesa:

- **Tehnološki proces obrade**
 - **Procesi obrade sa skidanjem materijala**
 - **Procesi obrade bez skidanja materijala**
- **Tehnološki proces montaže**
- **Tehnološki proces kontrole**

Definicije tehnološkog procesa obrade:

Tehnološki proces obrade (izrade) proizvoda je deo proizvodnog procesa u kome se vrši izmena oblika, dimenzija, estetskog izgleda i unutrašnjih osobina materijala, kao i kontrola proizvoda.

Tehnološki proces obrade predstavlja skup operacija obrade koje se vrše na određenim obradnim sistemima (mašinama) uz primenu odgovarajućih pribora, alata i merila.

Tehnološki proces obrade je onaj deo proizvodnog procesa kroz koji prolazi materijal na putu od sirovine do gotovog proizvoda, pri čemu mu menjamo oblik, dimenzije, mehaničke, fizičke i hemijske osobine.

Tehnologije koje se primenjuju u okviru TPO:

OSNOVNE TEHNOLOGIJE:

- **OBRADA REZANJEM,**
- **LIVENJE,**
- **ZAVARIVANJE,**
- **PLASTIČNO DEFORMISANJE,**
- **ELEKTROEROZIVNA OBRADA,**
- **OBRADA LASEROM,**
- **TERMIČKA OBRADA,...**

POMOĆNE TEHNOLOGIJE:

- **DOTERIVANJE,**
- **ISPRAVLJANJE,**
- **BALANSIRANJE,**
- **ODMAŠĆIVANJE,**
- **ZAŠTITA OD TERMIČKE OBRADU,**
- **OZNAČAVANJE,**
- **KONTROLA,**
- **PAKOVANJE,...**

Opšti model projektovanja tehnološkog procesa

U širem smislu, projektovanje tehnološkog procesa podrazumeva:

- Određivanje vrste i oblika priprema,
- Određivanje vrste i redosleda operacija,
- Određivanje vrste i redosleda zahvata u svakoj operaciji,
- Izbor potrebnih mašina, alata, pribora i merila,
- Izbor režima obrade,
- Određivanje operacijskih vremena,
- Izrada upravljačkog programa za NC obradne sisteme,
- Izrada potrebne tehnološke dokumentacije i dr.

ULAZ

- Podaci o konstrukciji
- Podaci o materijalu
- Podaci o opremi
- Podaci o kvalitetu
- Tip proizvodnje

**Projektovanje
tehnološkog procesa**

IZLAZ

**Tehnološka
dokumentacija**

Tipovi proizvodnje:

- **POJEDINAČNA PROIZVODNJA:**

Širok asortiman proizvoda koji se izrađuje u malim količinama uz primenu univerzalne tehnološke opreme

- **Proizvodnja za poznatog kupca,**
- **Veliki udeo vremena i troškova pripreme proizvodnje u ukupnom vremenu i troškovima proizvoda,**
- **Planiranje potreba i nabavke materijala uglavnom iskustveno, bez normativa materijala**
- **Mašine univerzalne namene (konvencionalne i NC mašine),**
- **Raspored mašina prema vrsti obrade, dok se danas sve više uvode FTS, a vrlo često kod velikih projekata (avioni, brodovi) radna mesta su montažna-na jednom mestu**
- **Udeo vremena montaže u ukupnom vremenu veliki (slaba podela poslova i vrsta montaže-upasivanje),**
- **Pribori, alati i uređaji univerzalne namene,**
- **Dug proizvodni ciklus,**
- **Radnici visoko kvalifikovani,**
- **Tehnološki procesi nisu detaljni**

• **SERIJSKA PROIZVODNJA:**

Izrada većeg broja istih ili sličnih proizvoda od istog ili sličnog materijala, sa istim ili sličnim oblikom i dimenzijama

- **Proizvodnja ređe za poznatog kupca, češće za nepoznatog kupca**
- **Unifikacija i standardizacija delova i proizvoda veća,**
- **Troškovi razvoja proizvoda i pripreme proizvodnje veći u odnosu na pojedinačnu proizvodnju, ali po jedinici proizvoda su manji**
- **Planiranje potreba i nabavke materijala uglavnom na bazi planiranih normativa materijala**
- **Mašine univerzalne namene (kod malo i srednje serijske) i specijalizovane namene (kod srednje i veliko serijske),**
- **Raspored mašina prema vrsti obrade-radionički tip, dok se danas sve više uvode FTS, dok se za veće serije raspoređuje oprema prema redosledu obrade**
- **Bolja podela posla kod montaže,**
- **Pribori, alati i uređaji univerzalne, ali i specijalizovane namene,**
- **Proizvodni ciklus je znatno kraći,**
- **Radnici kvalifikovani, a samo na poslovima podešavanja mašina visoko kvalifikovani,**
- **Tehnološki procesi detaljni**

- **MASOVNA PROIZVODNJA:**

Uzak asortiman proizvoda koji se izrađuju u velikim količinama
(Visok stepen automatizacije)

- **Proizvodnja ređe za poznatog kupca, češće za nepoznatog kupca**
- **Unifikacija i standardizacija delova i proizvoda visoka,**
- **Troškovi razvoja proizvoda i pripreme proizvodnje veliki u odnosu na pojedinačnu i serijsku proizvodnju, ali po jedinici proizvoda su vrlo mali**
- **Planiranje potreba i nabavke materijala na bazi planiranih normativa materijala**
- **Mašine specijalizovane namene velike produktivnosti,**
- **Raspored mašina prema prema redosledu obrade (često automatizovane proizvodne linije)**
- **Montaža na bazi potpune zamenljivost delova**
- **Transport delova između radnih mesta mehanizovan i sinhronizovan,**
- **Pribori, alati i uređaji specijalizovane namene,**
- **Proizvodni ciklus kratak,**
- **Radnici nisko kvalifikovani, a samo na poslovima podešavanja mašina, održavanja i nadzora visoko kvalifikovani,**
- **Tehnološki procesi potpuno detaljni**

Podela tehnološke dokumentacije:

- 1. OPŠTA TEHNOLOŠKA DOKUMENTACIJA**
- 2. TEHNOLOŠKA DOKUMENTACIJA ZA POJEDINAČNU I MALOSERIJSKU PROIZVODNJU NA KONVENCIONALNIM OBRADNIM SISTEMIMA**
- 3. TEHNOLOŠKA DOKUMENTACIJA ZA SERIJSKU I MASOVNU PROIZVODNJU**
- 4. TEHNOLOŠKA DOKUMENTACIJA ZA GRUPNU I TIPSKU TEHNOLOGIJU**
- 5. TEHNOLOŠKA DOKUMENTACIJA ZA PROGRAMIRANJE AFTs**

Opšta tehnološka dokumentacija:

OPŠTA TEHNOLOŠKA DOKUMENTACIJA OBUHVATA:

- SADRŽAJ TEHNOLOŠKOG PROCESA,
- KARTA OPERACIJE,
- KARTA MAŠINE,
- KARTA PRIBORA,
- KARTA ALATA,
- KARTA MERILA,
- KARTA MATERIJALA,
- KARTA OBRADLJIVOSTI,
- NORMATIVI VREMENA,
- TEHNOLOŠKI KLASIFIKATORI

Pojam operacije obrade i zahvata:

Operacija obrade predstavlja sve radnje i obrade koje se vrše neprekidno na jednom ili više delova (obradaka) u okviru jednog radnog mesta sa jednom pripremom mašine

Zahvat predstavlja jednovremeno dejstvo jednog ili više alata na jednu ili više površina koje se obrađuju pri nepromenjenim uslovima obrade (režimima) u istom pozicioniranju i stezanju.

FTN NOVI SAD INSTITUT ZA PROIZVODNO MAŠINSTVO	SADRŽAJ TEHNOLOŠKOG PROCESA	Proizvod	
		Veličina serije [kom]	

Naziv dela Cilindar φ60	Broj dela	Identifikacioni Klasifikacioni	MP-03.02	Ide u proizvod	Komada
Oznaka i stanje materijala		Vrsta i dimenzije priprema		Pogon	Odeljenje
Oznaka Č.4739	Kod	Oznaka Otkovak	Kod		

Opera- cija	NAZIV OPERACIJE	Mašina		Vreme [min]			Kom/8h
		Naziv	Oznaka	Pripr.	Glavno	Pomoć. Po kom.	
10	Duboko bušenje	Mašina za duboko bušenje		10	20	8	
20/1	Grubo struganje	Univerzalni strug		10	4,2	3,5	
20/2	Grubo struganje	Univerzalni strug		10	24	3,5	
30	Termička obrada						
40	Kontrola termičke obrade						
50	Ispravljenje	Presa					
60/1	Struganje	Univerzalni strug		10	2,7	1,8	
60/2	Struganje	Univerzalni strug		10	2	1,8	
70	Dubinsko proširivanje	Mašina za duboko bušenje		10	18	8	
80	Honovanje	Mašina za honovanje					
90/1	Struganje	NC strug		25	11	4,5	
90/2	Struganje	NC strug		25	67	16	
100	Bušenje	Koordinatna bušilica		25	20	22	
110	Doterivanje	Radni sto					
120	Kontrola	Kontrolni sto					
130	Termička obrada						
140	Kontrola termičke obrade	Aparat za merenje tvrdoće					
150	Honovanje	Mašina za honovanje					
160	Brušenje	Univerzalna brusilica		15	2,5	2	
170	Doterivanje	Radni sto					
180	Završna kontrola	Kontrolni sto					
190	Površinska zaštita						
Ukupno:							

Izmjena	Datum	Izradio	Kontrolisao	Šef tehn.pr.	Šef pogona	Šef kontrole	Listova 1
							List broj 1

Sadržaj tehn.proc.:

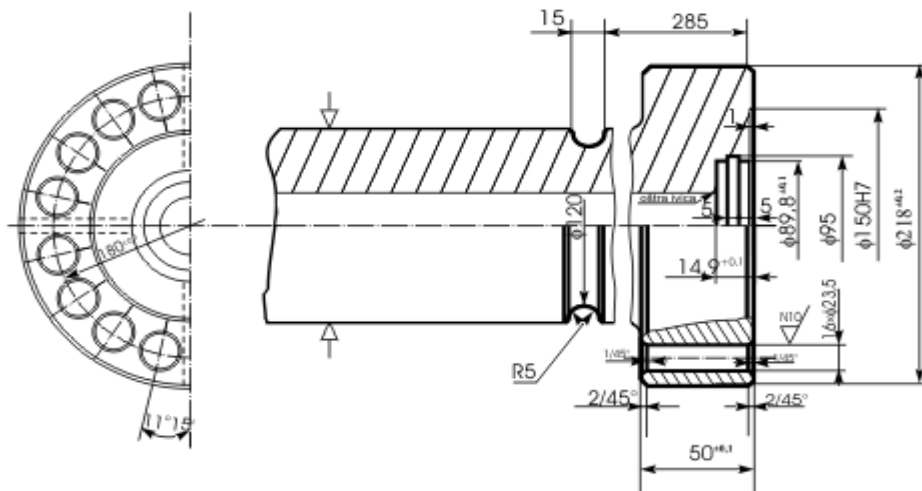
- **Podaci o preduzeću i proizvodu:**
 - naziv preduzeća/odelenja
 - naziv i broj proizvoda
 - veličina serije [kom]
- **Podaci o delu:**
 - naziv dela
 - oznaka dela
 - identifikacioni broj
 - klasifikacioni broj
- **Podaci o pripremk:**
 - oznaka i stanje materijala
 - vrsta i dimenzije priprema
- **Podaci o operacijama:**
 - broj operacije (10,20,30,...)
 - naziv operacije
- **Podaci o obradnom sistemu (mašini):**
 - naziv mašine
 - oznaka mašine
- **Podaci o vremenima:**
 - pripremno-završno vreme
 - glavno vreme obrade
 - pomoćno vreme
 - vreme po komadu

FTN NOVI SAD INSTITUT ZA PROIZVODNO MAŠINSTVO	KARTA OPERACIJE	Proizvod	Kod
		Količina po proizvodu	

Naziv dela Cilindar $\phi 60$	Broj dela	Identifikacioni Klasifikacioni	MP-03.02	Veličina serije [kom]	Kod operacije 90/1		
Oznaka i stanje materijala		Vrsta i dimenzije priprema		Vreme [min]			
Oznaka Č.4739	Kod	Oznaka Otkovak	Kod	Pripr.	Glavno	Pomoć.	Po kom.
Pogon	Odeljenje	Naziv i oznaka mašine CNC Strug		Ident. broj	15	25	9
Vrsta obrade Struganje	Kod	Sredstvo za hlađenje Emulzija		Kod	Obrad. sa delom		Kom/8h

Zahvat (faza)	OPIS OPERACIJE	Režimi obrade			Pribori, alati, merila		Zahvat (faza)	Postojanost [kom]
		n	s	δ	Naziv	Oznaka		
	- Poravnati čelo	min ⁻¹	mm/ob	mm	Samocentrirajući slez	Pomoćno merilo	Radius	Sablona
	- Strugati prečnik $\phi 218^{+0,2}$	155	0,16		Strugarski nož	PSKN R 2525 M12 P20		
	- Strugati čelo na $50^{+0,1}$	200	0,214		Strugarski nož	PCBN R 2525 M12 P20		
	- Oboriti ivice $2/45^\circ$	155	0,16		Strugarski nož	PSKN L 2525 P20		
	- Useći žljeb širine 10 na prečnik $\phi 120$	155	0,16		Strugarski nož	PSKN L 2525 P20		
	- Strugati radijuse R5	155	0,12		Profilni nož	N.082 25x12 P20		
	- Useći žljeb širine 5	250	0,16		Strugarski nož	N.087 $\phi 16$ P20		
	- Strugati prečnik $\phi 89,8^{+0,1}$	250	0,214		Strugarski nož	N.236 R 25T-12 P20		
	- Strugati čelo na dubinu 1	155	0,16		Strugarski nož	PTGN 2525 M12 P20		

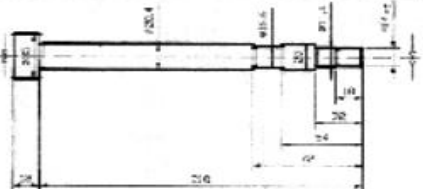
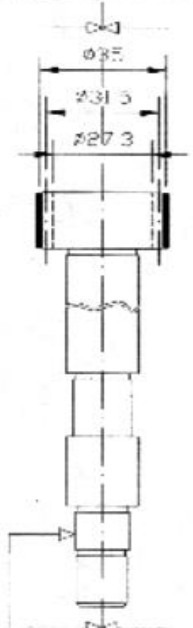
Napomena: Čuvati od oštećenja otvor $\phi 60H7$ koji je urađen na meru

Izmjena	Datum	Izradio	Kontrolisao	Odobrio	Listova 2
	20.05.'98.	M.Milošević	V.Todić	V.Todić	List broj 1

Karta operacije:

- Podaci o preduzeću i proizvodu,
- Podaci o delu,
- Podaci o materijalu,
- Podaci o vremenima (Tpz, tg, tp, tk)
- Podaci o obradnom sistemu (mašini),
- Vrsta obrade,
- Podaci o SHP,
- Podaci o operaciji i zahvatima,
- Podaci o režimima obrade (n, s, δ),
- Podaci o priborima, alatima i merilima,
- Skica operacije

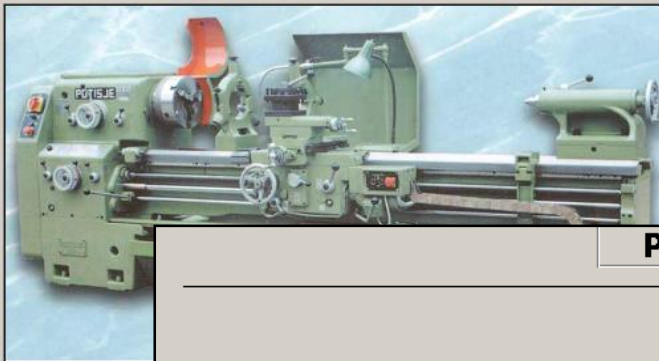
Br. Op	Skica operacije	Opis operacije	Mašina	Pribor, alat, merilo
10		Poravnati krajeve. Zabušiti središna gnezda.	NC glodalica za obradu krajeva	Standardni pribor Glodala Zabušivači Pomično merilo
20		Stugati grubo obe strane. Strugati završno obe strane.	NC strug	Šiljci sa kandžama Strugarski noževi Pomično merilo Šablon za navoj
30	KONTROLA	Kontrolisati prečnike koji se bruse i navoj	Kontrolni sto	Pomično merilo Šablon za navoj
40		Glodati ozubljenje	Pfauter glodalica	Šiljci Povlakač Odvalno glodalo Mikrometar za ozubljenje

UNIVERZALNI STRUG

Karta mašine:

Skica mašine

Šifra robe: Klasifikator:

OSNOVNI PODACI

Naziv mašine:

Oznaka mašine:

- Naziv i skica mašine,
- Osnovne karakterist. mašine,
- Podaci o održavanju.

PODACI O PLANSKOM ODRŽAVANJU

PLAN PODMAZIVANJA

Mesto podmazivanja	Vrsta ulja/masti	Količina	Kontrola	Interval	Datum/Ime i prezime radnika

Prečnik

Vretenište: Cir

Prečnik

Be

Prečnik

Visina

Norton: Cir

Visina

Be

Razma

Hod po

Menjačka

Hod g

Be

Korak

Konjić

Hlađenje: V

Konjić

"Sir

Konjić

Dimen

Klizne površine

Dimen

Dimen

Snaga

Kotrljajni ležajevi

PLAN PREGLEDA

Vrsta pregleda	Interval pregleda	Datum pregleda:	Naziv firme koja je izvršila pregled:	Ime i prezime radnika:

Kontrola geometriske tačnosti po Šlezingeru

12 meseci

EVIDENCIJA O TEKUĆEM ODRŽAVANJU

Opis kvara:	Datum:	Naziv firme koja je otklonila kvar:	Ime i prezime radnika:

EVIDENCIJA O REMONTIMA

Naziv firme koja je izvršila remont:	Datum remonta:	Vrednost u EUR:	Nadzor/Ime i prezime radnika:

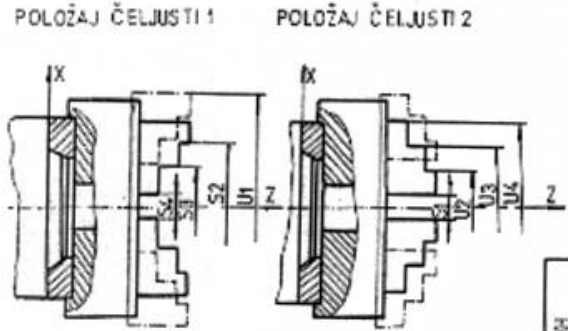
Karta pribora:

- Naziv sklopa pribora,
- Oznaka,
- Proizvođač,
- Identifik. i klasifikacioni br. sklopa,
- Specifični podaci o sklopu,
- Crtež pribora,
- Crteži položaja pribora,
- Matrica geometrijskih karakteristika

FTN INSTITUT ZA PROIZVODNO MAŠINSTVO		KARTA SKLOPA PRIBORA				SASTAVIO	
						DATUM	
NAZIV SKLOPA		OZNAKA (TIP)	PROIZVOĐAČ	IDENT.BR.SKL.	IDENT.BR.PRIB.	KLASIF.BR. PRIBORA	
STEPNA GLAVA		KS 315	FORKARDT	1000	1000	51 110 101 12 200 13 300 14 300 15 300 16 300 17 300 18 300 19 300 20 300 21 300 22 300 23 300 24 300 25 300 26 300 27 300 28 300 29 300 30 300 31 300 32 300 33 300 34 300 35 300 36 300 37 300 38 300 39 300 40 300 41 300 42 300 43 300 44 300 45 300 46 300 47 300 48 300 49 300 50 300 51 300 52 300 53 300 54 300 55 300 56 300 57 300 58 300 59 300 60 300 61 300 62 300 63 300 64 300 65 300 66 300 67 300 68 300 69 300 70 300 71 300 72 300 73 300 74 300 75 300 76 300 77 300 78 300 79 300 80 300 81 300 82 300 83 300 84 300 85 300 86 300 87 300 88 300 89 300 90 300 91 300 92 300 93 300 94 300 95 300 96 300 97 300 98 300 99 300 100 300	
1		21	31	41	51	51	

SPECIFIČNI PODACI O SKLOPU	
PROIZVOĐAČ	FORKARDT
TIP	KS 315
GODINA PROIZ.	1985
FABR. BROJ	
MA SA (kg)	28 bez čeljusti
OSTALO	
TROSTEPENE ČVRSIE ČELJUSTI	

SKL	H ₁	H ₂	H ₃	L ₁	L ₂	L ₃	PAR. ST.	S	S	U	U
4	40	21	62	303	58	44	30	1	20	85	

PRIBORI

Naziv pribora	Univerzalna stezna glava za priрубice glavnih vretena	Šifra robe	0
Proizvođač		Klasifikator	0
Oznaka	SG		
Standard	DIN 55027		

Skica alata		Tipiski zahvati u kojima se može koristiti univerzalna stezna glava ____	
		Kod pribora	P001

Geometrijske karakteristike pribora

Oznaka	Standard	φ A	φ B	φ C	D	E	Veličina konusa	φ F	φ G	φ H	φ I	Broj čeljusti
		mm	mm	mm	mm	mm		mm	mm	mm	mm	
SG	DIN 55027	100	20	120	50	10	0	0	0	0	0	3 i 4
SG	DIN 55027	125	32	157	71	21	4	112	0	19.5	85	3 i 4
SG	DIN 55027	160	42	200	79	26	4 ; 5	112 ; 135	63.5 ; 82.575	19.5	85 ; 104.8	3 i 4
SG	DIN 55027	200	55	250	89	32	4 ; 5 ; 6	112 ; 135 ; 170	63.5 ; 106.39	19.5 ; 21.5	85 ; 104.8 ; 133.4	3 i 4
SG	DIN 55027	250	76	310	102	40	5 ; 6 ; 8	135 ; 170 ; 220	82.575 ; 139.735	19.5 ; 21.5 ; 27	104.8 ; 133.4 ; 171	3 i 4
SG	DIN 55027	315	105	385	105	51	8 ; 11	220 ; 290	139.735 ; 106.39 ; 196.8	27 ; 34	171.4 ; 235	3 i 4

Karta merila:

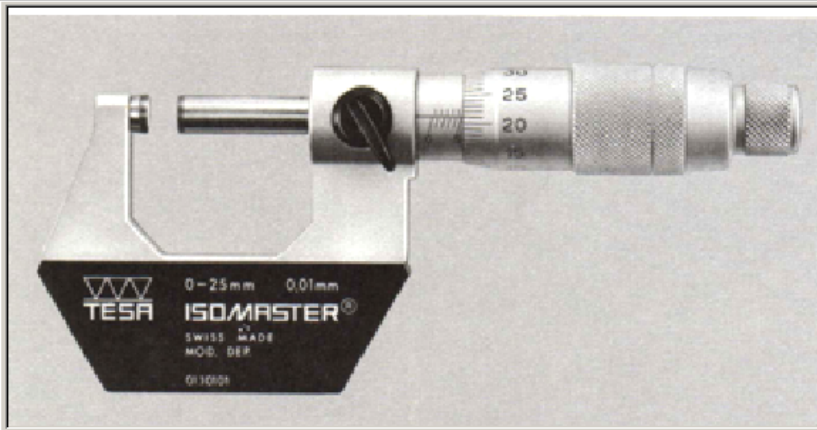
MIKROMETAR

Naziv merila
Oznaka merila
Način očitavanja
Proizvodjač

Šifra robe

Klasifikator

Slika merila

TEHNIČKI PODACI

Merno područje [mm]

Očitavanje [mm]

Merne površine [mm]

Maximalno odstupanje
mere [μ m]

MERNE POVRŠINE

Tolerancija glatkosti [μ m]

Tolerancija paralelnosti [μ m]

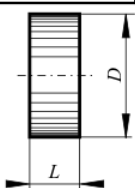

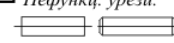
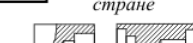

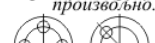

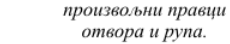

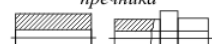
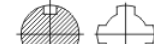

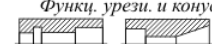
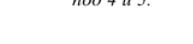

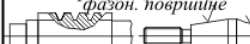
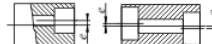

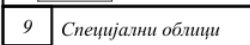
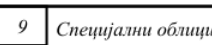
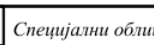
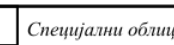
Max savijanje luka
mikrometra [μ m/N]

Sila pri merenju [N]

- Naziv merila,
- Skica merila,
- Karakteristike,
- Opseg merenja,
- Tačnost,
- Proizvođač,...

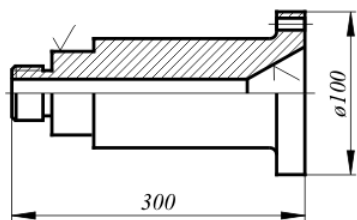
Tehnološki klasifikatori

ПОЛОЖАЈ ГРУПА КЛАСИФИКАЦИОНИХ КОДОВА У ШИФРИ И ЊИХОВО ЗНАЧЕЊЕ

1	2	3	4	5	6	7	8
			ОБЛИЦИ СПОЉНИХ РОТАЦИОНИХ ПОВРШИНА. ОБЛИЦИ ЗА ОБРАДУ	ОБЛИЦИ ГЛАВНИХ УНУТРАШЊИХ РОТАЦИОНИХ ПОВРШИНА. ОБЛИЦИ ГЛАВНИХ ОТВОРА И РУПА ЗА ОБРАДУ	ОБЛИЦИ НЕРОТАЦИОНИХ ПОВРШИНА	ПОМОЋНИ ОТВОРИ И РУПЕ. ОЗУБЉЕЊЕ, НАВОЛИ И ФАЗОНСКЕ ПОВРШИНЕ У ПОМ. ОТВОРИМА	
			0 Глатки спољни пречници	0 Без главних отвора и рупа	0 Без неротационих површина	0 Без отвора и рупа	
			1 Цилиндричне. Нефункц. урези.	1 С једне или обе стране	1 Паралелне и међусобно управне површине	1 Рупе и отвори у аксијал. или овом паралел. правцу	ОБЛИК МАТЕРИЈАЛА
			2 Без функц. уреза.	2 Као под 1, плус навој и функц. урези	2 Главне рупе	2 Рупе и отвори у радијал. или овом паралел. правцу	0 ф профили добијени ваљањем
			3 Као под 2, плус навој	3 Као под 2 и 3, плус функц. урези, конуси и фазон. површине	3 Урези и прорези. Сегменти	3 Комбинација отвора као под 1 и 2, плус произвољни правци отвора и рупа.	1 ф профили добијени вучењем љуштењем и сл.
			4 Као под 2 и 3, плус функц. урези, конуси и фазон. површине	4 Рупе са ексцентр. осом	4 Унутрашњи жљебови	4 Озубљење цилиндричних зупчаника	2 Штанке профилног пресека Δ, \square, \circ и сл.
			5 Без функц. уреза.	5 Глатки. Без степенастих пречника	5 Спољашњи жљебови	5 Озубљење коничних и таџирастих зупчаника	3 Цеви
			6 Као под 5, плус навој	6 Степенasti ф с једне или обе стране. Функц. урези, и конуси	6 Комбинације површина под 4 и 5.	6 Комбинација под 4 и 5, заједно.	4 Стандардни профили I, L, T и сл.
			7 Као под 5 и 6, плус функц. урези, конуси и фазон. површине	7 Као под 5 и 6, плус навој и фазон. површине	7 Главни отвори	7 Правoliniјско озубљење (зупчасте летве)	5 Траке, плоче и лимови
			8 Вучни навоји (пored других површина за обраду). Дуги конуси и фазон. површине	8 Отвори са ексцентр. осом	8 Главни отвори	8	6 Откивци или одливци
			9 Специјални облици	9 Специјални облици	9 Специјални облици	9 Специјални облици	7 Разни заварени припремци
							8 Материјал специјално профилног облика
							9 Облици материјала предходно обрађени

2	ОСОВИНЕ
$D \leq 20; L/D > 4$	
$20 < D \leq 40; L/D > 3$	
$40 < D \leq 200; L/D > 2$	
$200 < D; L/D > 1$	

ПРЕЧНИК D		МАТЕРИЈАЛ	
0	$D \leq 60$	0	Челик $\leq 85 \text{ kp/mm}^2$
	$L \leq 300$		
1	$L > 300$	1	Челик за побољшање
2	$60 < D \leq 100$	2	Легирани челици
	$L \leq 500$		
3	$L > 500$	3	Лаки метали
4	$100 < D \leq 200$	4	Обојени метали
	$L \leq 800$		
5	$L > 800$	5	Сиви лив
6	$200 < D \leq 400$	6	Темпер лив
7	$400 < D \leq 700$	7	Челични лив
8	$700 < D \leq 1000$	8	Пластичне масе и сл.
9	$1000 < D$	9	Остали материјали

ОЗНАКА
221. 6601.0

Tehnološka dokumentacija za pojedinačnu i maloserijsku proizvodnju:

- **KARTA TEHNOLOŠKOG PROCESA**
- Daje se opis obrada prema crtežu gotovog dela,
- Redosled operacija,
- Za svaku operaciju se daje redosled zahvata sa naznakom mere koju treba postići, kao i vrstom obrade (gruba, završna)
- Oznaka mašine,
- Oznaka specijalnih alata i pribora,
- Vreme izrade

Tehnološka dokumentacija za serijsku i masovnu proizvodnju:

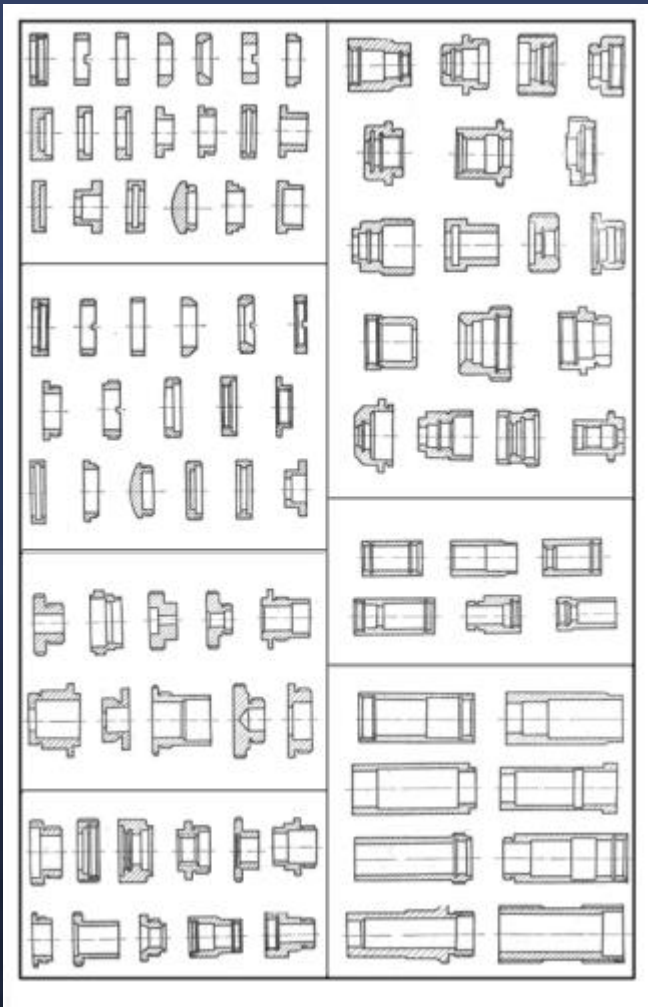
- **Sadržaj TPO**
- **Karta operacije**

Tehnološka dokumentacija za tipsku i grupnu tehnologiju:

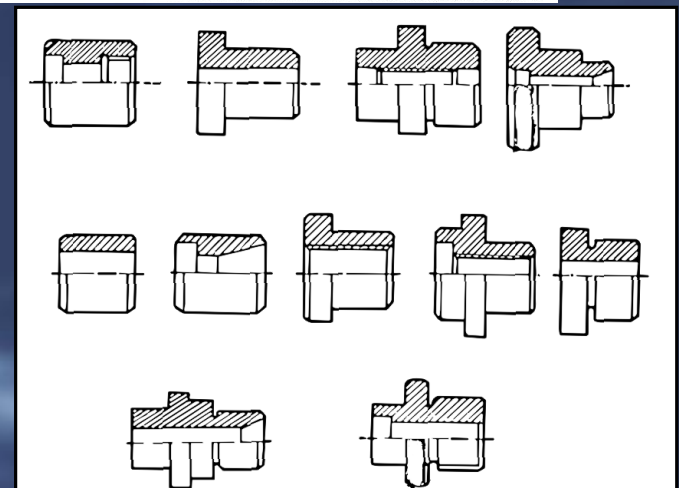
- **Sadržaj TPO**
- **Karta grupne operacije obrade**
- **Karta tipske operacije obrade**

Grupni i tipski tehnološki procesi obrade:

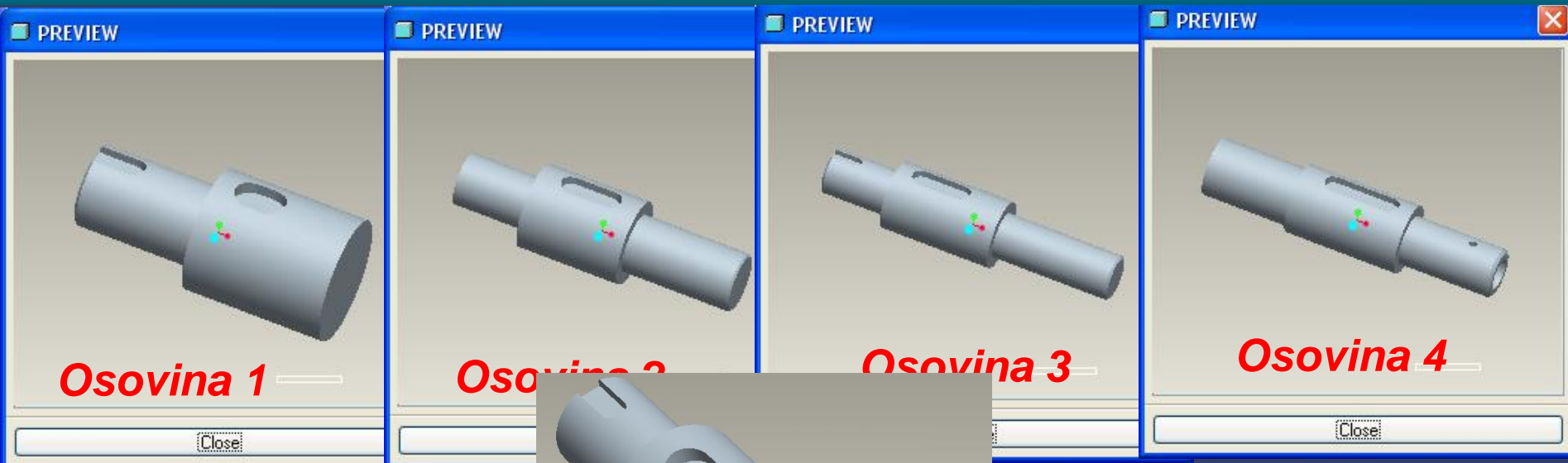
Grupisanje delova jedne tehnološke grupe

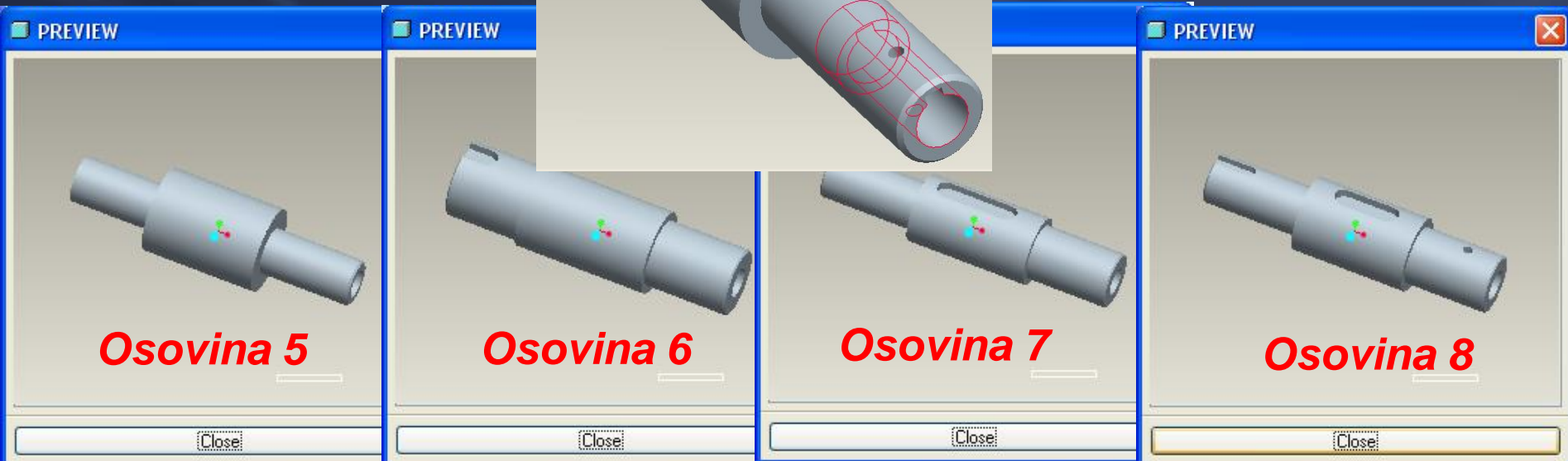
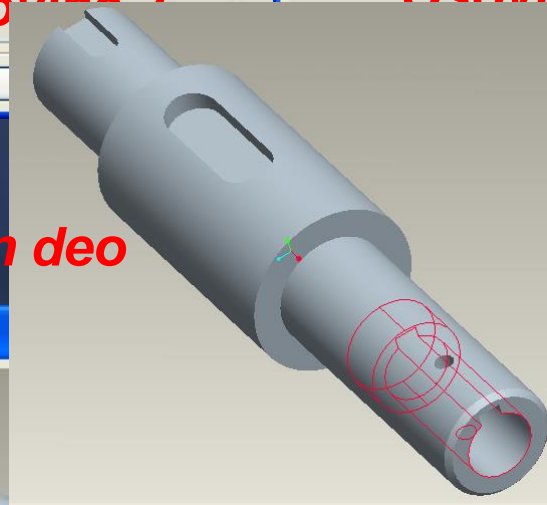
Primeri operacijskih grupa

Grupni i tipski tehnološki procesi obrade:

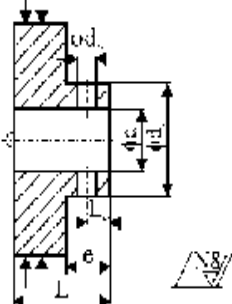
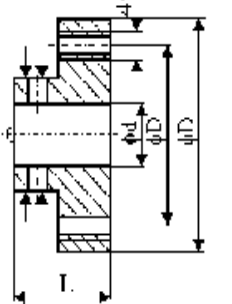
Kompleksan deo

Karta tipske operacije obrade

ФТН НОВИ САД ИНСТИТУТ ЗА ПРОИЗВОДНО МАШИНСТВО	КАРТА ТИПСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ	Број операције	20
		Лист/листова	1/1

Назив дела:		Матрица класификације	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Агендификациона Цело дело
Материјал:	С. 0545		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Класификациона Брзи деље
Својство и класификација суперфиниша	Шинка фд		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Означени назив материјала
Величина серије	40		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Интегрална ознака
																											NC СТРУГ	
																											03028030,20,1,42111	

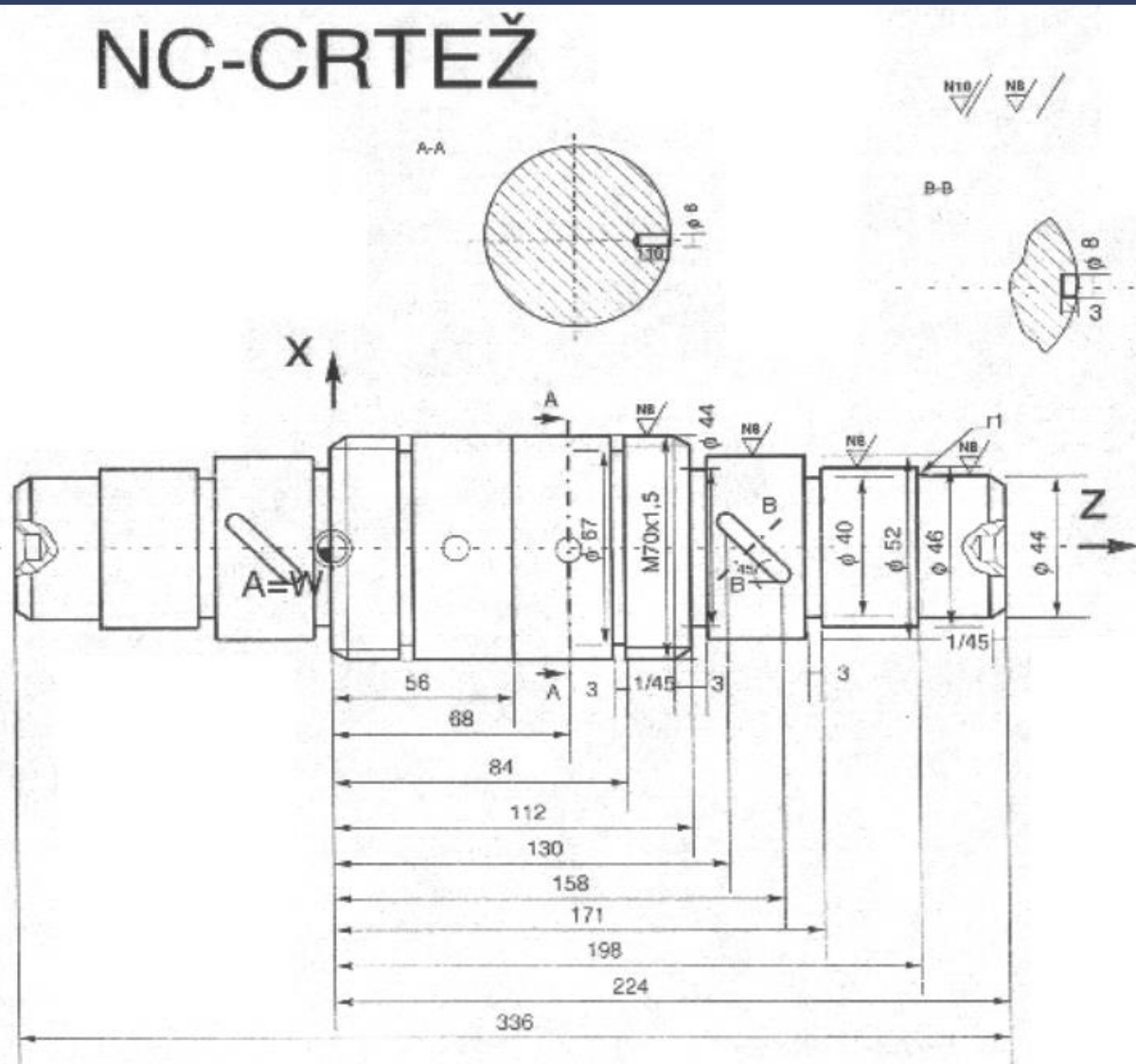
Фазе	СКИЦА ОПЕРАЦИЈЕ	НАЗИВ И ОПИС ОПЕРАЦИЈЕ	ОЗНАКА			ВРЕМЕ(мин)				ПРИМЕР ОБРА																		
			Грибор	Алма	Мерил	γ	α	δ	T _p		t	u	q															
20/1		Поравнати цело на L=... Забушити φd... Бушити φd... Пронирати φd... Стругати полузавршено φd... Стругати грубо φd... Стругати завршено φd... Поравнати цело на L... Забушити φd... Бушити φd... на L... Стругати цело на L... Стругати грубо φD... Стругати завршено φD... Стругати завршено φd... Забушити 4xφd... Бушити 4xφd... Урежати 4xM...			T.01 T.02 T.03 T.04 T.05 T.06 T.06 T.01 T.02 T.07 T.07 T.01 T.05 T.06 T.05 T.02 T.07 T.08	Почетно мерилно	300 30 25 25 250 300 250 220 20 25 300 220 350 250 30 25 8	0.20 0.08 0.12 0.15 0.25 0.20 0.25 0.20 0.08 0.12 0.20 0.20 0.25 0.25 0.08 0.10	35																			
20/2																												
Израдио:	Контролно	Оцртао:	Израдио:																									

- **Podaci o delu**
 - naziv
 - materijal
 - pripremak
 - veličina serije
 - identifikacioni broj
 - klasifikacioni broj
- **Matrica klasifikacionih brojeva,**
- **Podaci o operaciji**
 - skica tipske operacije obrade
 - dimenzije u opštim oznakama
 - oznake alata, pribora i merila
 - režimi obrade
 - vremena
- **Podaci o izvršiocima**

Tehnološka dokumentacija za programiranje AFTs

- **NC CRTEŽ**
- **PLAN STEZANJA**
- **PLAN OBRADÉ**
- **PLAN ALATA**
- **KOREKTURNI LIST ALATA**
- **TEHNOLOŠKI PROGRAMSKI LIST**
- **PROGRAMSKI LIST**
- **UPRAVLJAČKI PROGRAM**

- Predstavlja crtež dela sa položajem upravljačkih osa
- Definisane karakteristične nulte tačke
 - W - nulta tačka programiranja
 - A - nulta tačka pozicioniranja u odnosu na obradak

Plan obrade

ФТН НОВИ САД
ИНСТИТУТ
ЗА ПРОИЗВОДНО
МАШИНСТВО

ПЛАН ОБРАДЕ

Радни предмет:
НОСАЧ ЛЕЖАЈА
Број цртежа:
614 В1 236

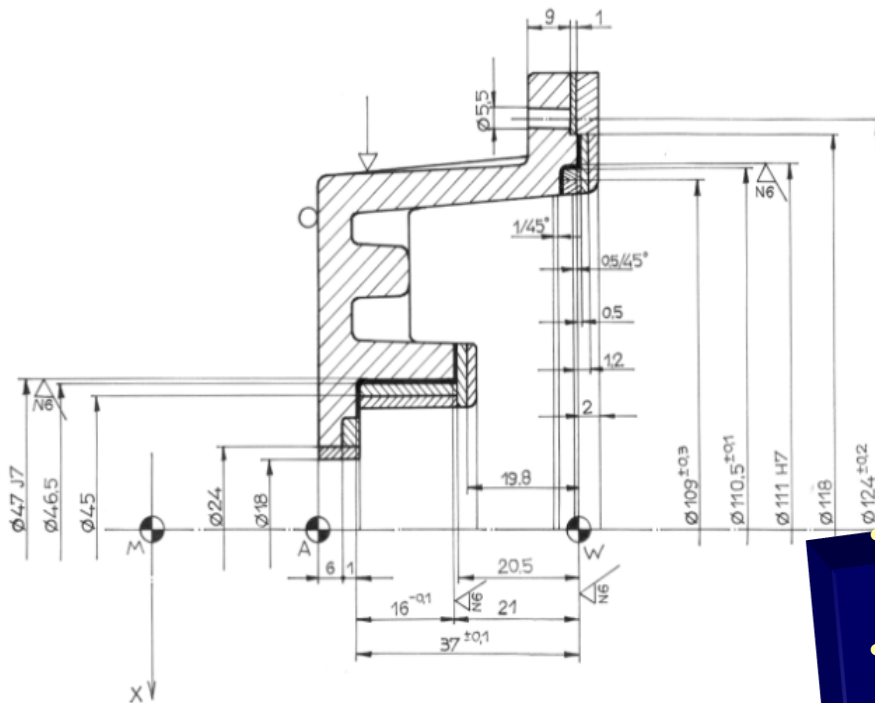
Машина:
INDEX GU-600
Број програма:
102

Број операције:

Израдио:

Датум:

Лист:

Ovo je osnovni dokument
(zamena za kartu operacije)

- **Osnovni podaci**

- naziv obradka
- mašina
- br. crteža
- br. operacije
- br. programa

- **Skica obrade**

- mora da sadrži detaljan prikaz svih prolaza u okviru operacije, odnosno zahvata

Tehnološki programski list

- Zbir elementarnih procesa obrade, tj. program obrade napisan jezikom razumljivim i za one koji se ne bave programiranjem
- Definišu se sve potrebne informacije potrebne za obradu

ФТН НОВИ САД ИНСТИТУТ ЗА ПРОИЗВОДНО МАШИСТВО	ТЕХНОЛОШКИ ПРОГРАМСКИ ЛИСТ	Радни предмет:	Машина:	Број операције:	Лист:
		НОСАЧ ЛЕЖАЈА	INDEX GU-600	20	
		Број цртежа:	Број програма:	Изradio:	Датум:
		614 В1 236	102		

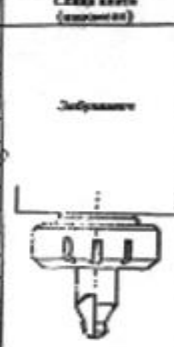
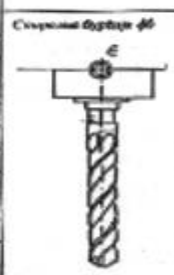
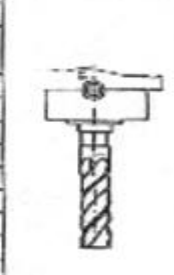
Редни број	ЗАХВАТ	Димензије		Помак		Брзина резања V	Број обр. n	Дубина резања b	Гл. време t _p	Коорд. крај. тачке		НАПОМЕНА
		D	L	s	V _c					x	z	
		mm	mm	mm/o	mm/min					m/min	o/min	
%102	Почетак (број програма)											
N5	Померање брзим ходом без померања нулте тачке											П сигнала преноса редуктора
N10	Померање нулте тачке M у тачку W											
N15	Дефинисање алата				250	710						Укључицање радног вретена у десно
N20	Примицање алата								120	45		Укључицање сп. за хлађење
N25	Грубо стругање чела			0.3	213	250	710	1	0.46	20	43 ^{+0.2}	
N30	Повратни циклус											
N35	Окретање револвер главе (копирни нож)											

- Osnovni podaci
- Podaci o zahvatima (broj i opis)
- Dimenzije
- Režimi obrade
- Napomene

Programski list

ФТН - ИПМ Нови Сад		ПР
Име дела: ОСОВИНА		
Бр. дела	Уређајне информације	
N 5	G0 G53 X300 Z550	
N 10	G59 X0 Z150	
N 15	T101	
N 20	X72 Z338	
N 25	M24 S485	
N 30	M22	
N 35	G96 S200 M4	
N 40	G92 S2500	
N 45	R20 60 R21 40 R22 1 R24	
N 50	R26 2 R27 47 R29 41 L95	
N 55	G0 X140 Z350 M9	
N 60	T202 S100	
N 70	X72 Z83	
N 80	G1 X67 F.06 M8	
N 90	G0 X72	
N 95	Z112	
N100	G1 X44	
N105	G4 X.2	
N110	G0 X56	
N115	Z168	
N120	G1 X40	
N125	G4 X.2	
N130	G0 X60 M9	
N135	X140 Z350	
N140	T303 G95 S300 M3	
N145	X70 Z316	
N150	R34 -1 R27 1.5 R20 1.5 R29 2	
N155	R26 4 R25 1 R28 5 R23 1	
N160	L97 M8 R31 70 R32 84	
N165	G0 G53 X310 Z550 T0 M9	
N170	M101	
N175	M30	
	L60	
N 5	X44 Z223	
N 10	Z159	
N 15	G2 X46 Z198 11 K0	
N 20	G1 Z160	
N 25	X52	
N 30	Z112	
N 35	X70 Z111	
N 40	Z55	
N 45	X72	
N 50	M17	

Програмирање: Милана Јаковчић
Датум: 12. 12. 1995.

ФТН - ИПМ Нови Сад		ПРОГРАМСКИ ЛИСТ		Системски Датум: 13. 12. 1995.	
Име дела: ОСОВИНА		Број цртежа: ИИПМ 1000/95	Број ознакара: 30.	Материјал: INDEK GU 609	Број програма: % 101
Бр. дела	Уређајне информације	Опис изазова		Слика алата (ако је потребно)	
N 5	L940	Позив Ц-осе			
N 10	G0 G53 X310 Z550 C0 D0	Стартира тачка			
N 15	G59 X0 Z150	Нулта тачка програма "W"			
N 20	T505 1995 G19	Позив алата са поз. 5			
N 25	M3 S1000	Смер и број обртаја			
N 30	M33	Укључен погон алата			
N 35	X74 Z68 C0	Приводна алата програм.			
N 40	M10	Радио крстиво закочено			
N 45	G1 G94 X63 F90 M8	Забутивање до пола алата			
N 50	G0 X74 M11	Отклонено радио крстиво			
N 55	Z158	Брзи у пош. за забутивање			
N 60	X56 C22.5	Радио крстиво закочено			
N 65	M10	Забутивање			
N 70	G1 X44	Одмичање, класична иска.			
N 75	G0 X100 M9	Отклонено радио крстиво			
N 80	M11	Искључен погон алата			
N 85	X140 Z225 M35	Позив алата са поз. 7			
N 90	T307 G19 L995	Смер и број обртаја алата			
N 95	M3 S300	Приводна алата бушала			
N100	M33 X74 Z68 C0	Искључен погон алата			
N105	M10	Бушало ф6			
N110	G1 X38 F70 M8	Изводна алата			
N115	G0 X74 M11	Приводна алата бушала			
N120	Z158 C22.5	Радио крстиво закочено			
N125	X56 M10	Бушало ф6			
N130	G1 X44	Изводна алата			
N135	G0 X70 M9	Приводна алата бушала			
N140	M11	Бушало ф6			
N145	X110 Z225 M35	Искључен погон алата			
N150	T300 G19 L995	Позив алата са поз. 5			
N155	M3 S600	Смер и број обртаја			
N160	M33	Позив алата укључен			
N165	X56 Z158 C22.5	Незакочено			
N170	M10	Радио крстиво закочено			
N175	G1 X46 F90 M8	Гласине за бушину 3 мм			
N180	M11	Отклонено радио крстиво			
N185	Z130 C.22.5	Гласине за бушину			
N190	G4 X.4	Забутивање у тачки			
N195	G0 X30 M35 M9	Искључен погон алата			
N200	G53 X310 Z550 T0 C0	Овлак у старти тачку пр			
N205	L941	Одјено Ц-осе			
N210	M30	Крај програма			

Програмирање: Милана Јаковчић
Датум: 12. 12. 1995.

Тестирање: Драг Ђоковић
Датум:

Цртежање: Милана Јаковчић
Датум:

- На основу технолошког програмског lista и на бази правила програмiranja врши се израда програмског lista који садржи све инструкције за кретање алата, технолошке карактеристике (режими обраде) и помоћне функције разumlјиве управљачкој јединици

- Основни подаци
- Redni broj instrukcije
- Funkcije (G01,G02,...)
- Režimi (F-pomak, S-br.obrtaja)
- Pomoćne funkcije (M03,M07,...)